

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33542
Nom	Programes d'animació sociocultural
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1311 - Grau de Treball Social	Facultat de Ciències Socials	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1311 - Grau de Treball Social	41 - Programes d'Animació sociocultural	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
NAVAS SAURIN, MARIA DEL MAR	100 - Didàctica i Organització Escolar

RESUM

L'assignatura Programes d'Animació Sociocultural és una optativa de quart curs del Grau en Treball Social.

S'inclou dins de l'itinerari de Suport personal, educatiu i familiar. Cal recordar que amb el títol de Treball Social es capacita el treballador/a social per intervenir en contextos socials i institucionals a través de l'assistència, la mediació, els processos d'ajuda, l'educació, la defensa, la negociació en conflictes i la transformació i integració en aquests contextos.

El contingut de l'assignatura i el seu desenvolupament pretén introduir a l'alumnat en els continguts teòric-pràctics de l'Animació Sociocultural (ASC): la seva conceptualització i fonamentació epistemològica, els àmbits o camps de treball, els destinataris i les funcions, les propostes metodològiques, els contextos d'acció, participació i comunicació, els programes i projectes, el treball de l'animador/a... Tot això des d'una concepció comprensiva, reflexiva i crítica de la realitat sociocultural.

L'animació sociocultural aporta a l'alumnat en el Grau de Treball Social un model d'acció amb un enfocament educatiu i participatiu en que les activitats culturals i d'oci es converteixen en una poderosa ferramenta d'acció social.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Coneixements previs de les següents assignatures de Formació Bàsica

Activitat psicològica i comportament humà

Introducció a la psicologia social

Sociologia general

Antropologia social

Educació social: intervenció socioeducativa

Desenvolupament psicològic en el cicle vital

Projectes socials

COMPETÈNCIES

1311 - Grau de Treball Social

- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Capacitat per a treballar i valorar de manera conjunta amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats les seues necessitats.
- Capacitat per a planificar, implantar, revisar i avaluar la pràctica del treball social amb persones, famílies, grups, organitzacions, comunitats i amb altres professionals i circumstàncies.
- Capacitat per a ajudar les persones perquè siguen capaces de manifestar les necessitats, punts de vista i circumstàncies.
- Capacitat per a establir relacions professionals a fi d'identificar la forma més adequada d'intervenció.

- Capacitat per a intervenir amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats per ajudar-los a prendre decisions ben fonamentades sobre les seues necessitats, circumstàncies, riscos, opcions preferents i recursos
- Capacitat per a valorar les necessitats i opcions possibles per orientar una estratègia d'intervenció.
- Capacitat per a respondre a situacions de crisi valorant la urgència de les situacions, planificant i desenvolupant accions per fer front a aquestes i revisant els seus resultats.
- Capacitat per a interactuar amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats per aconseguir canvis, per promocionar el seu desenvolupament i per millorar les seues condicions de vida per mitjà de la utilització dels mètodes i models de Treball Social, fent un seguiment amb regularitat dels canvis que es produeixen a fi de preparar la finalització de la intervenció.
- Capacitat per preparar, produir, implementar i avaluar els plans d'intervenció amb persones i amb professionals negociant el subministrament de serveis que han de ser emprats i revisant l'eficàcia dels plans d'intervenció amb les persones implicades a fi d'adaptar-los a les necessitats i circumstàncies canviants.
- Capacitat per a donar suport al desenvolupament de xarxes per fer front a les necessitats i treballar a favor dels resultats planificats examinant amb les persones les xarxes de suport a les quals poden accedir i desenvolupar.
- Capacitat per promoure el creixement, desenvolupament i independència de les persones, identificant les oportunitats per formar i crear grups, utilitzant la programació i les dinàmiques de grups per al creixement personal i l'enfortiment de les habilitats de relació interpersonal.
- Capacitat per a treballar amb els comportaments que representen un risc per a les persones, grups i comunitats, identificant i avaluant les situacions i circumstàncies que configuren aquest comportament i elaborant estratègies de modificació dels mateixos.
- Capacitat per a analitzar i sistematitzar la informació que proporciona el treball quotidià com a suport per a revisar i millorar les estratègies professionals que han de donar resposta a les situacions socials emergents.
- Capacitat per a utilitzar la mediació com a estratègia d'intervenció destinada a la resolució alternativa de conflictes, en les circumstàncies que així ho requerisquen.
- Capacitat per a dissenyar, implantar i avaluar projectes d'intervenció social.
- Capacitat per a preparar i participar en les reunions de presa de decisions a fi de defensar millor els interessos de les persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats.
- Capacitat per a potenciar les persones, famílies, grups i comunitats a fi que siguen capaços de resoldre les situacions en què es troben.
- Capacitat per a desenvolupar i incorporar a les pràctiques professionals les actituds i habilitats necessàries per a incorporar la perspectiva de gènere.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

R.A-2. Analitza, sintetitza, organitza, comunica i utilitza la informació sobre les matèries tant en la forma oral com a escrita.

R.A-3. És capaç de localitzar i gestionar la informació precisada sobre l'animació sociocultural i d'utilitzar les TIC.

R.A-4. Es posiciona críticament sobre les diferents teories, models i realitats socials sobre les quals s'articula l'animació sociocultural.

R.A-5. Comprèn les repercussions de l'actuació professional i la seua responsabilitat ètica.

R.A-6. Analitza la realitat social de manera crítica sobre la base dels instruments i tècniques utilitzades en l'assignatura.

R.A-7. S'integra i treballa en equip.

RA-8. Ha desenvolupat la capacitat d'emprendre i iniciativa innovadora.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. L'animació sociocultural. Conceptualització i fonamentació epistemològica.

L'animació sociocultural com educació no formal. Educació i cultura des de l'animació sociocultural. Paradigmes teòrics de l'animació sociocultural.

2. Els camps de l'animació sociocultural: l'educatiu, el social i el cultural.

Els camps de l'animació sociocultural: l'educatiu, el social i el cultural. La cultura i les activitats culturals com a instruments d'acció social. Models de política cultural. La democràcia cultural. Les arts com a instrument de transformació social i personal. Anàlisi d'alguns projectes: el teatre de l'oprimit, el vídeo participatiu, projectes a través de la fotografia,...

3. Les institucions, els espais i els col·lectius destinataris de l'animació sociocultural.

Les institucions, els espais i els col·lectius destinataris de l'animació sociocultural.

Joventut: Polítiques de joventut, centres de joventut, participació juvenil, equipaments específics,...

Gent gran: Activitats culturals i d'oci, institucions d'atenció a la gent gran,...

Infància: les activitats d'oci educatiu, les ludoteques,...

Diversitat funcional: col·lectius, associacions, i recursos.

4. L'anàlisi de la realitat com a base dels programes d'animació sociocultural: tècniques i mètodes d'investigació aplicats a l'animació sociocultural.

Tècniques i mètodes d'investigació aplicats a l'animació sociocultural: l'observació, entrevista, tècniques participatives, mapeig, deriva, grups de discussió, qüestionaris,...

5. Els programes d'animació sociocultural. Fases, moments i dinàmiques per a la seua realització.

L'anàlisi del context de la intervenció, la planificació (determinació d'objectius, metodologia, activitats, temporalització, recursos) l'acció i l'avaluació.

6. La interacció social com a base de l'animació sociocultural: participació i comunicació de grups.

Dinàmica de grups. El grup: recursos i tècniques per a la intervenció en grups.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	45,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	10,00	0
Elaboració de treballs en grup	30,00	0
Estudi i treball autònom	15,00	0
Lectures de material complementari	12,50	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

Lliçó magistral participativa

Debats i discussions participatives reals o virtuals.

Activitats de tipus expositiu: presentació de projectes i treballs.

Activitats pràctiques: role-playing, dinàmiques de grup,...

Treball col·laboratiu/ treball en equip de l'estudiantat.

Realització i manteniment d'un blog.

Tutorització individual, grupal i virtual.

Les classes estan estructurades en una sessió setmanal i una sessió quinzenal. Les classes setmanals es dedicaran a treballar els aspectes teòrics i pràctics de la matèria i les classes quinzenals es dedicaran a activitats vivencials i pràctiques.

Es va a seguir una metodologia activa i participativa on el debat i la discussió; van a formar part del treball diari. Es pretén desenvolupar una consciència crítica del treball. Entenem que en el treball dels treballadors i treballadores socials és molt important la reflexió sobre la tasca diària. Per a fomentar aquests debat utilitzarem per a treballar determinades lectures la tertúlia dialògica i per a altres el Puzzle d'Aronson.

El professor realitzarà algunes lliçons magistrals participatives per tal d'introduir els temes. L'alumnat elaborarà en grups de 4 o 5 persones un blog on anirà fent un diari de classe on descriurà els aspectes treballats així com les seues reflexions personals sobre allò treballat a classe. En aquest blog l'alumnat també afegirà posts i reflexions sobre notícies o altres qüestions o textos que li ajuden a construir coneixements sobre els continguts de la matèria. Individualment o en grup s'haurà d'elaborar un projecte d'animació sociocultural que es podrà exposar en classe. El projecte serà tutoritzat pel professor. En classe es plantejaran debats i dinàmiques per tal d'anar construint el coneixement i reflexionant. Com a ferramenta de participació utilitzarem un hastag de twitter #prascoc . A les classes quinzenals introduïrem activitats de teatre, de dinàmica de grups i de vídeo participatiu .

AVALUACIÓ

PRIMERA CONVOCATÒRIA

Prova escrita de resposta oberta per tal de comprovar la capacitat d'expressió escrita, l'organització d'idees, la capacitat d'aplicació, l'anàlisi i la creativitat.	Ponderació 0.0 a 30.0
---	--------------------------

Avaluació de projectes o Treballs acadèmics: poden ser treballs breus o amplis i complexos propis dels últims cursos que fomenten el desenvolupament de capacitats de recerca i selecció d'informació, organització o pensament crític. (Elaboració d'un projecte d'animació sociocultural).	Ponderació 0.0 a 30.0
--	--------------------------

Avaluació d'instruments de registre com ara diaris, portafolis i altres d'elaborats pels estudiants sobre aprenentatges complexos i competències bàsiques, generals i específiques. (blog).	Ponderació 0.0 a 20.0
---	--------------------------

Assistència, participació i aportacions (reals: debats, tutories, activitats pràctiques.. i virtuals (twitter). L'assistència a l'Activitat Formativa Complementària aprovada per la CAT programada per al curs per a l'itinerari/menció Suport Personal, Educatiu i Familiar, forma part de l'avaluació i és activitat avaluable i es considera una de les activitats formatives de Treball Autònom de l'Estudiant/a.	Ponderació 0.0 a 20.0
--	--------------------------

SEGONA CONVOCATÒRIA

Prova escrita de resposta oberta per tal de comprovar la capacitat d'expressió escrita, l'organització d'idees, la capacitat d'aplicació, l'anàlisi i la creativitat.	Ponderació 0.0 a 60.0
---	--------------------------

Avaluació de projectes o Treballs acadèmics: poden ser treballs breus o amplis i complexos propis dels últims cursos que fomenten el desenvolupament de capacitats de recerca i selecció d'informació, organització o pensament crític.	Ponderació 0.0 a 40.0
---	--------------------------

Pel que fa al procés d'ensenyament-aprenentatge es farà una sessió de valoració de la pràctica de l'aula al final.

Pel que fa a la qualificació de l'alumnat es ponderarà de la següent manera:

- Valoració del diari de classe i tasques obligatòries a realitzar al blog grupal: 20 % de la qualificació. Al blog caldrà que s'arregle el diari de classe però també referències a notícies relacionades amb els continguts treballats, reflexions interessants.
 - Treball escrit individual o en grup 30% de la nota final: Elaboració d'un projecte d'Animació Sociocultural.
 - Examen: 30%.
 - Participació (a través de twitter i oralment), assistència a classe i a les activitats pràctiques 20 %.
- Evidentment la nota es determina no només per la participació sinó pel nivell de reflexió de les intervencions.

i en quant a criteris es tindran en compte:

- a) Correcta i adequada aplicació de les categories conceptuals estudiades
 - b) Exposició d'un pensament propi argumentat amb una estructura on es pugui distingir la tesi defensa i l'articulació dels arguments en que aquesta es fonamenta
 - c) Coherència en l'aplicació a supòsits pràctics dels nous sabers
 - d) Adequació en temps i forma de la presentació de les tasques recomanades:
- Claredat expositiva en l'aplicació a supòsits pràctics dels nous sabers
 - Rigor al citar fonts: respecte a qualsevol dels sistemes existents per a citar fonts bibliogràfiques
 - Utilització d'un llenguatge inclusiu i no sexista, es a dir, un llenguatge que nombra la realitat tal i com és: en masculí i femení.

Us recordem que:

El plagi és "l'acció de deshonestat al moment de copiar en el substancial obres alienes presentant-les com a pròpies" (Reducindo et al., 2017, p. 300). I, el ciberplagi "ocorre quan es presenta un treball com a fruit del treball personal quan realment és informació copiada parcial, mitjana o totalment d'un autor sense cap mena de crèdits o bibliografia. Normalment succeeix amb textos [...] en línia" (Sarrià i De Francisco, 2018, p. 4).

No incórrer en pràctiques com les referides implica fer un ús responsable i ètic de la informació que s'utilitza en els treballs acadèmics. Les Normes APA-7a Edició són l'instrument imprescindible per aconseguir l'honestat acadèmica tal com us indicarem en els treballs d'avaluació contínua que presenteu al llarg del quadrimestre.

Dit l'anterior, a partir del segon quadrimestre de primer curs, en totes les assignatures es prestarà especial atenció, en l'avaluació contínua de treballs, al compliment de les pràctiques d'honestat acadèmica i respecte per la propietat intel·lectual de tercers, mitjançant l'ús de la citació i presentació de treballs acadèmics, seguint normes APA-7a edició.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- CEMBRANOS, F. ; MONTESINOS, D.H. ; BUSTELO, M. (1995) La animación sociocultural: una propuesta metodológica. Ed. Popular
- TRILLA, J. Coord. (1997) Animación sociocultural. Teorías, programas y ámbitos. Ariel
- ANDER-EGG, E. (1997) Metodología y práctica de la animación sociocultural. Ed. Humanitas
- ROSELLÓ, D. (2004) Diseño y evaluación de proyectos culturales. Ed. Ariel
- ANDER-EGG, E. (1997) Metodologías de acción social. Instituto de Ciencias Sociales Aplicadas.
- PUIG, T. (1992) Animación sociocultural, cultura y territorio. Ed. Popular
- MAYUGO, C; D, PÉREZ, X. I RICARD, M. (COORD) (2004) Joves, creació i comunitat. Col. Finestra Oberta. Fundació Jaume Bofill
- GILLET, J.C. (2006) La animación en comunidad. Un modelo de animación socioeducativa. Ed. Graó
- VARGAS, L. BUSTILLOS, G. (1992): Técnicas participativas para la educación popular. Buenos Aires, Humanitas..
- PUIG, T. (2004) Se acabó la diversión. Ideas y gestión para la cultura que crea y sostiene ciudadanía. Ed Paidós
- SENENT, J.M. (2009) Intervención socioeducativa en grupos. Valencia. PUV.
- MILLE, J.M. (202) Manual bàsic per a l'elaboració de projectes. Útils pràctics. Núm 13. Torre Jussana. Ayuntamiento de Barcelona
- FREIRE, P. (1995) Pedagogía del oprimido. Madrid. S. XXI
- ESCOBAR, M. (2015) Pedagogía de la praxis. UNAM
- RISLER, J. ;ARES, J. (2013) Manual de mapeo colectivo. Buenos Aires. Tinta Limón.
- MONCLÚS, C. (2018) Cultura, animació i gestió cultural. Valencia. Animacionet

Complementàries

- BOIX, T.; VICHÉ, M. (1990) Animación i gestión cultural. Grup Dissabte
- MONCLÚS, C. (2006) Article La intervención en cultura. Principios que deben sustentar la políticas públicas a la Revista Licere. Núm 9. Centro de Estudios de Lazer y la Recreación. Universidade Federal das Minas Gerais. Brasil ISSN 1516-2168

- MONCLÚS, C. (2014) Las actividades culturales y artísticas como herramientas de transformación social y personal. 5º CONGRESO INTERNACIONAL VIRTUAL DE ANIMACIÓN SOCIOCULTURAL. UNAD. Colombia
- BOAL, A. (2002) Teatro del Oprimido. Juegos para actores y no actores. Alba Ed.
- LÓPEZ MATA LLANA, M.J.; VILLEGAS, J (1995) Organización y animación de ludotecas. Ed. CCS
- MONCLÚS, C. (2013) Las técnicas de teatro del oprimido en la formación de los técnicos superiores en animación sociocultural. I Congreso Internacional de Teatro del Oprimido en el Siglo XXI. Vila Nova de Cerveira, Portugal., el 21 al 23
- MONCLÚS, Carles ; (2015); Una perspectiva processual i comunicativa en la planificació socioeducativa; en <http://quadernsanimacio.net> ; no 22, julio de 2015; ISSN: 1698-4404
- BENEDICTO, J. (2011) Construint la ciutadania juvenil. Oficina del Pla Jove. Diputació de Barcelona.